

[Hans Rasmussen.]

nye arbejdsprocesser, og vi forhandler dermed også spørgsmålet om at sætte andre arbejdere til at udføre dem.

Når jeg talte om det langsomste skib, så var det i forbindelse med organisationsstrukturen. Jeg mener, der er sket overordentlig meget, når det drejer sig om bevægeligheden i og indretningen af dansk erhvervsliv.

Over for det ærede medlem hr. Ninn-Hansen vil jeg gerne sige, at lavstiden er jo forladt; selv om der i visse overenskomster måske er bestemmelser, også kutymemæssige bestemmelser og eksklusive bestemmelser, er det vel ikke anderledes, end at i det øjeblik en arbejdsplads begynder at antage arbejdskraft, er det, fordi man har anvendelse for den pågældende arbejdskraft, og det er først efter, at arbejdskraften har fundet beskæftigelse på virksomheden, at man opretter overenskomster om løn- og arbejdsvilkårene. Her er man altså enig om en tilrettelæggelse på den bedste måde og under hensyn til arbejdets tarv. Overenskomsterne fornys også successivt, så når det er nødvendigt med nye bestemmelser, må de tages op til forhandling parterne imellem, og man må se at finde frem til en forståelse.

Jeg lægger overordentlig megen vægt på professor Illums bøger og ved også, at Illum har skrevet meget i sine bøger, som vi følger som anvisning; men det forekommer mig nu på det område her, hvor det drejer sig om, at der er monopol på arbejdet, at det, der står vistnok på side 183, er for stærkt, for professor Illum har ikke kunnet holde til det, idet den faste voldgiftsret som regel er vejet uden om og har henvist spørgsmålet til behandling i en faglig voldgift, og de faglige voldgiftssager er jo næsten altid blevet vundet af arbejdsgiverne, selv om arbejderne måske her har haft divergerende opfattelse af synspunkterne. Derfor lægger jeg ikke så meget i bemærkningerne om, at hvis først et arbejde er overdraget til en vis kategori, kan det ikke føres over til udførelse af andre. Arbejderne har godt nok ønsket, at det kunne overføres til andre, men de har stædigt fastholdt, at det så måtte udføres til den betaling, der gælder for arbejdet.

Det er nærmest her, stridsspørgsmålet er opstået.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt forespørgslen har været overflødig eller ikke overflødig, har jeg altså ikke her — vel for sidste gang, jeg står på talerstolen i folketinget — villet udfordre til nogen side, for at partierne måske kunne tage hinanden i hånden og sige, at jeg sådan har fremsat udtalelser fra talerstolen, som ikke har været lige velvalgte. Vi har altså drøftet tingene igennem, og det er givet, at når det drejer sig om arbejde, må vi også tage kvaliteten i betragtning. Det er vel meget rimeligt, at tømrerne og deres tømrersvende har en bestemmelse om, at hvis de udfører et vist stykke arbejde, skal det være de faglærte arbejdere, der udfører det. Vi vil alle sammen gerne bo i huse, som er kvalitetshuse; vi bryder os jo ikke om at bo i et hus, der er lagt et tag på, og det så alligevel regner ned; vi sætter selv pris på kvalitet. Endelig er der jo noget, der hedder kunderne, i forbindelse med de varer, som vi nu engang fremstiller. Derfor synes jeg, at jeg gerne vil sige her, at ikke mindst når der er tale om de varer, der er håndværksmæssigt fremstillet — og varer, der fremstilles i vor industri, har efterhånden betegnelsen kvalitetsvarer — er det vel navnlig kvaliteten, der er afgørende for, at vi kan afsætte så mange varer i udlandet, som vi er i stand til, og ikke masseproduktion. Det er altså kvaliteten, vi skal leve af, og vil vi have kvalitetsvarer, så bliver det nu en sag mellem arbejdsgiverne og de pågældende at finde frem til den bedst egnede arbejdskraft. Dernæst kommer kunderne; kunderne gør jo vrøvl, hvis de ikke får den vare, som de nu engang skal have, og derfor kan vi ikke uden videre dirigere arbejdskraften til hvad som helst. Der er ikke det mindste i vejen for — og der er jo en rig udvikling i gang med det — at ufaglærte arbejdere på en kortere tid kan lære den faglærtes arbejde og dermed automatisk kan overflyttes til deres gruppe, og der er adskillige tusinder, der har fundet mulighed for oprykning. Derfor er det ikke rigtigt, som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen siger, at opstigningsmulighederne ikke er til stede. Der er mange opstigningsmuligheder, men vi kom måske